

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

ЛИКОВЕН САЛОН

ФАРМА НА БИСЕРИ

ВАСКО ТАШКОВСКИ

ПРИСТАПНА ИЗЛОЖБА

СКОПЈЕ, ОКТОМВРИ 1994

ПЕРСПЕКТИВИ

ВЕДРАТА ФАНТАСТИКА НА ВАСКО ТАШКОВСКИ

На поранешните слики на Васко Ташковски – на оние што ги паметиме од годините на неговиот творечки растеж – владее чувство на загрозеност и тегобност. Тоа се темни визији на една можна иднина на нашата планета каде што механичките облици кои ја загубиле својата смисла и се побуниле против својата намена го исполнуваат просторот со својот агресивен хаос, внесувајќи во него страв и неспокојство. Среди остатоците на една цивилизација која се уништува самата себеси човекот е сведен на прогонета единка која мора да се засолнува во стаклено своно пред монструозните плодови на сопствениот ум и на сопствените раце. Катастрофата се приближува, опасноста расте: сликарот ги слика своите слики како еден вид предупредување, но очигледно е дека и самиот не гледа од која страна би можел да дојде спасот.

Пресвртот се случува во почетокот на осумдесеттите години. На сликата „Еко-плажа“, надвишени над пејзажот сè уште стојат мрачните облици што во својот остар преплет носат закана и нескриена желба за деструкција, но долу, под тоа, на брегот од морето, се подава глетката на множество женски тела чии еротски форми како да се залог на истрајноста на оплодувачкиот принцип и на формулата за продолжување на животот.

Потоа на сликите на Ташковски почнува да се раѓа една инаква фантастика, различна од онаа која ги боеше неговите платна со трагични, апокалиптични тонови: сега пред нас се отвораат простори на ведрина, на сетилно уживање во виденото, на надеж – простори во кои појавата на неверојатното повеќе не предизвикува ужас туку восхит. Модрата линија на морето на овие слики е како најава на една можна позитивна разврска на дилемите што пред тоа се врзувале во јазолот на безизлезот. Човекот на овие слики е можеби уште помал отколку порано, но сега очигледно веќе незагрозен: тој е сега истражувач на тие нови светови, корисник на тие штотуку откриени богатства, зачуденик пред тие раскошни глетки. Светот што е пред него очигледно се променил, поминал низ некоја неверојатна, чудесна метаморфоза: пределите блескаат како возбудливи загатки, во нив се случиле невозможни споеви, зашметувачки преобразби, радосни игри на откривање на сродностите помеѓу нештата; се случило чудо. Делови од земјината површина се претвориле во летечки острови, во камени и растителни градби надвор од законите на рамнотежата; тоа се сега предели ни на небо ни на земја, предели од бајките, од детските соништа, од светлите визији на видовитите поети. Тука сè е можно: предел се претвора во човек, човек во предел. Во круната на

МЕТАМОРФОЗА

дрвото се отвораат спокојните падини на некоја планина, школка и риба се претвораат во градина или поле; на ридот му растат крила, тој полетува. Чувајќи ја природноста на облиците, нивната сетилна заводливост, Ташковски ги компонира во нови, невидени глетки; неговиот водечки принцип е играта – играта сфатена како потврда на самостојноста на човековиот дух кој не се задоволува со она што од светот му е дадено како еднаш засекогаш потврдена вистина.

Нема ништо злокобно во отстапувањето од природните закони што се јавува на овие слики на Ташковски: тоа отстапување е непринудено, неагресивно – и парадоксално! – со природност во својата логика; тие нови, невидени облици како да се резултат на некои тајни креативни моќи на природата кои не успеале досега да се реализираат и кои ги користат соништата на овој сликар за да покажат дека би можеле и на еден друг начин да го оформат светот.

Тука, во светот што се создава низ замислите и низ потезите на Ташковски, присуствуваме на едно постојано преплетување и проникнување на природните облици, на нивно преструктурирање и трансформирање; некои од тие облици се распаѓаат, некои други се раѓаат – различните видови на органско постоење преминуваат од еден во друг облик, како да сакаат да ја потврдат со тоа неуништливоста на јадрото на животот што тлее во нивното средиште. Всушност, овој сликар секаде во природата гледа делови на еден единствен сеопфатен организам во кој се се слејува и од кој, пак, се одново произлегува.

Ако ја преведеме пораката на овие слики на еден јазик кој не е ликовен – таа би била: можна е иднината на оваа наша планета, доколку развојот на науката и техниката се спои со една природна мудрост. А ако се осмелиме да го дефинираме ставот на авторот со кој тој му пристапува на творечкиот процес, тој би бил: на човекот му е потребно чудото, потребно му е верување во чудото и потребни му се потврди на тоа верување – како одбрана од сивилото на навиката и од затупувањето на сетилата и чувствата што таа секојдневно ги носи.

Воден од тие две начела, овој сликар создава слики што се радост за очите, за интелектот и за она што во нашиот дух е склоно кон игра и спремно за изненадување. Васко Ташковски, поради тоа, не е само голем мајстор на ликовната вештина, тој е голем мајстор на ликовниот начин на мислење, на ликовната имагинација и на ликовната поетичност.

Роден е на 31 август 1937 година во Ниже Поле – Битолско. Основно училиште завршил во Ресен, а во 1958 година дипломирал на училиштето за применета уметност во Скопје. Во 1959 година се запишува на Академијата за применети уметности – отсек графика, во Белград.

За време на студиите образованието го оформува кај истакнатите учители Богдан Кршиќ, Пера Младеновиќ, Мате Зламалиќ, а последните две години во класата на прочуениот Михаило Петров, кај кого и дипломира во 1964 година. По дипломирањето на Белградската академија се враќа во Скопје и активно се вклучува во ликовниот живот на Република Македонија. Повеќе од 20 години работи како сценограф во Македонската телевизија. Има изведено безброј сценски решенија за филм, театар, музички фестивали и сценски решава многу говорни емисии. Истовремено работи и на ликовни решенија на книги, списанија и учебници. Досега организирал 22 самостојни изложби во Македонија и бившите југословенски републики, во Каиро – Египет во Културниот центар на Југословенската амбасада и во Париз. Васко Ташковски со своето сликарство во безброј групни и колективни изложби со успех ја презентира македонската ликовна уметност. Речиси да нема групна изложба кај нас или во странство на која учествувал, а платната на Васко Ташковски да не биле или високо оценети или наградувани од стручната и уметничката критика. Тој учествувал во над 150 групни и колективни изложби речиси на сите континенти во повеќе ликовни центри. Ликовните критичари, историчарите на уметноста, поетите, писателите и други, за овој истакнат сликар од третата генерација македонски сликари имаат пишувано стотици страници, како за еден од најатрактивните претставници од неговата, а и на другите генерации сликари. За своето неуморно сликарство академскиот сликар Васко Ташковски е добитник на 12 награди.

Самостојни изложби:

Шибеник 1965; Скопје, 1969; Скопје, 1970; Скопје, 1973; Белград, 1977; Каиро, 1981; Скопје, 1982; Битола, 1983; Ниш, 1987; Зрењанин, 1988; Загреб, 1989; Скопје, 1990; Париз, 1992.

Поважни групни изложби:

Скопје, Ферара, Сомбор, Струга, Загреб, Белград, Љубљана, Целџе, Рим, Лондон, Чачак, Фиренца, Словењ Градец, Сараево, Титоград, Даккар – Сенегал, Алжир, Приштина, Атина, Пореч, Грац, Бања Лука, Цетиње, Херцег Нови, Софија, Задар, Марибор, Прага, Њујорк, Кршко, Букурешт, Брашов, Брежице, Пловдив, Куманово, Белчишта – Охридско, Штип, Зрењанин, Тетово, Ниш, Москва, Земун, Гаџин Хан, Прилеп, Суботица.

1. ЗАПРЕНО ДВИЖЕЊЕ, 1972, 150 x 200 см.
2. ТРАГИ НА ВРЕМЕТО, 1974, 145 x 115 см.
3. АСТРАЛНА ПРОЕКЦИЈА, 1976, 80 x 100 см.
4. РАСПНАТИОТ, 1977, 150 x 200 см.
5. АКУМУЛИРАНА ЕНЕРГИЈА, 1980, 90 x 100 см.
6. ИНВАЗИЈА, 1982, 115 x 145 см.
7. ЈУЖНА ПЛАЖА, 1983, 115 x 145 см.
8. ПЛОДНИ ФОРМИ, 1984, 77 x 77 см.
9. КОРАЛНА ИГРА, 1984, 50 x 60 см.
10. МЕДИТИРАЊЕ ВО ПАДМАСАН, 1985, 150 x 200 см.
11. ПАСТИР, 1985, 95 x 125 см.
12. РЕЛАКСАЦИЈА, 1986, 65 x 80 см.
13. ФОСИЛ, 1986, 60 x 78 см.
14. ВОАЈЕР, 1987, 50 x 61 см.
15. МЕДИТЕРАНСКО УТРО, 1987, 115 x 145 см.
16. ЕКО ПЛАЖА, 1988, 130 x 162 см.
17. РАКА НА ХОРИЗОНТОТ, 1988, 65 x 81 см.
18. ДОЈДЕНЦИ, 1988, 61 x 61 см.
19. ПРИКВЕЧЕРИНА, 1988, 50 x 61 см.
20. ЈАТА, 1990, 130 x 162 см.
21. КАТАРАКТ, 1990, 65 x 81 см.
22. ПАРАЛЕЛНИ ПОСТОЕЊА, 1992, 115 x 145 см.
23. ИЛУЗИЈА ЗА ПЛОВЕЊЕТО, 1992, 100 x 125 см.
24. БРОД ШТО НЕ ПЛОВИ, 1992, 100 x 81 см.
25. ФАРМА НА БИСЕРИ, 1992, 81 x 100 см.
26. ЛАДЕЊЕ НА ПУСТИНАТА, 1992, 65 x 81 см.
27. МЕТАМОРФОЗА, 1993, 130 x 162 см.
28. ВО ХАОСОТ РАДОСТ, 1993, 145 x 115 см.
29. ТОТЕМ, 1993, 100 x 81 см.
30. СОНУВАНА РЕАЛНОСТ, 1993, 100 x 81 см.
31. ЗАСЕКОГАШ УКОТВЕН, 1993, 81 x 100 см.
32. СОНЧАЊЕ НА ГРБОТ, 1993, 81 x 100 см.
33. КАРПЕСТ ПРЕДЕЛ, 1993, 65 x 81 см.
34. ВЧЕРА, ДЕНЕС, УТРЕ, 1993, 65 x 81 см.
35. ТРОЈАНСКИ КОЊ, 1993, 65 x 81 см.
36. ЧОВЕК-КАРПА, 1993, 50 x 61 см.
37. МАСЛИНИК, 1993, 81 x 100 см.
38. ЛОТОСОВА ЛАГУНА, 1993, 65 x 81 см.
39. РАНЕТА ПЛАНИНА, 1994, 130 x 162 см.
40. СТУДИЈА ЗА МУРАЛ “АЕРОДРОМ“, 1994, 80 x 200 см.
41. ЈАВАЧ ОД АПОКАЛИПСАТА, 1994, 100 x 125 см.
42. МРЗЛИВА ПЛАЖА, 1994, 81 x 100 см.
43. КРАЈБРЕЖНИ ПОСТОЕЊА, 1994, 81 x 100 см.
44. РИБЈИ ЗАЛИВ, 1994, 65 x 81 см.
45. ПРАЗНО ТЕЛО, 1994, 65 x 81 см.
46. НАПУШТЕН ПРОСТОР, 1994, 65 x 81 см.
47. ПРЕСЕЧЕН РАЗВОЈ, 1994, 50 x 61 см.
48. МЕДИТЕРАНСКИ ОРГУЛИ (студија), 1994, 50 x 61 см.
49. НЕПОЗНАТА ПРИСУТНОСТ (студија), 1994, 50 x 61 см.
50. ДОЈДЕНЦИ (студија), 1994, 50 x 61 см.
51. КАМЕЊАТА ОСТАНУВААТ, 1994, 50 x 61 см.

Сите дела се во маслена техника на платно.